

RAPORTA 2011

RAPORTTI SAAMELAISNUORTEN TAIDETAPAHTUMASTA 2011

SÁMEDIGGI
SÄMITIGGE
SÄÄ'MTE'Gǵ
SAAMELAISKÄRÄJÄT

SÁMENUORÁID DÁIDDADÁHPÁHUS
SÄMINUORÁI TAAIDÁTÁBÁHTUS
SÄÄ'MNUŌRI ČEÄ'PPVUŌÐPEI'VV

järjestettiin 31. maaliskuuta Utsjokisuun koulu-keskuksen tiloissa. Tapahtuman pääjärjestäjänä toimi Saamelaiskäräjät. Järjestelyissä olivat mukana koulu-tus- ja oppimateriaalitoimiston lisäksi Saamelaiskäräjien nuorisosihteerini Nina Siltala, Anne Kirste Aikio/Johtti Nuorra –projekti, Anna Näkkäläjärvi/Saamelaismusiikkikeskus sekä Helena Guttorm/Ovttás-projekti (Saamen kieli-, koulu- ja päiväkotitoiminnan kehittäminen Tenonlaaksossa). Tapahtuman onnistumisesta kiitos kuuluu myös Utsjoen koulujen opettajille ja nuorille sekä Utsjoen kunnan työntekijöille. Äänitekniikan hoitivat mallikkaasti musiikinopettaja Niilo Rasmus apunaan Jari Rasmus.

Saamelaiskäräjät järjesti linja-autokuljetukset Inarista, Enontekiöltä ja Sodankylästä. Osallistumis- ja pääsymaksuja ei peritty. Opetus- ja kulttuuriministeriö osoitti taidetapahtuman kuluihin 15 000 euron määrärahan. Noin 70 henkilöä yöpyi Utsjoen koululla. Yksi ryhmistä maksoi itse osan kuluistaan ja yöpyi leirintäalueella. Saamelaiskäräjät tarjosi tapahtumapäivänä kaikille tapahtumaan osallistuville Utsjoen avopalvelukeskuskeittiön valmistaman kouluruuan.

TAPAHTUMAN JÄRJESTELYT

Tapahtuman suunnittelua varten kokoontui työryhmä, jossa olivat mukana Utsjoen rehtori-sivistysjohtaja Arja Alaraudankjoki, Utsjoen saamelaislukion apulaisrehtori Eeva Vallittu sekä Ulla Aikio-Puoskari, Nina Siltala, Anne Kirste Aikio ja Anni Näkkäläjärvi Saamelaiskäräjiltä. Ensimmäisen palaverin jälkeen oli tiedotustilaisuus kaikille Utsjokisuun koulun opettajille ja muulle henkilökunnalle. Koulutus- ja oppimateriaalitoimiston henkilöstö osallistui järjestelyihin tapahtumapäivänä.

njukčamánu 31. beavvi Ohcejotnjálmmi skuvlaguovddázis. Sámediggi lei dáhpáhusa váldoordnejeaddji. Ordneimiin ledje mielde skuvlen- ja oahppamateriáladoaimmahaga lassin Sámedikki nuoraidčállin Nina Siltala sihke Anne Kirste Aikio/Johtti Nuorra –prošeakta, Anna Näkkäläjärvi/Sámemusihkkaguovddáš ja Helena Guttorm/Ovttas-prošeakta (Sámi giella-, skuvla- ja mánáidgárdeovddideapmi Deanuleagis). Giitosat dáhpáhusa lihkostuvvamis mannet maiddái Ohcejoga skuvllaid oahpaheadjiida ja nuoraide sihke Ohcejoga gieldda bargiide. Jietnateknihkas fuolaheigga musihkkaoahpaheadji Niilo Rasmus ja Jari Rasmus.

Sámediggi ordnii bussesáhtuid Anáris, Eanodagas, ja Soađegilis. Dáhpáhusii eai berrojuvvon oassálastin- ja sisabeassanmávssut. Oahpahus- ja kulturministeriija čujuhii dáhpáhusa goluide 15 000 euro mearreruđa. Sullii 70 obmo idjadedje Ohcejotnjálmmi skuvllas. Okta joavkkuin mávssii ieš oasi goluin ja idjádii turistabarttain. Sámediggi fálai dáhpáhusbeavvi buohkaide skuvlamállásiid, maid Ohcejoga gieldda bálvalanguovddáš lei ráhkadan.

DÁHPÁHUSA ORDNEMAT

Dáhpáhusa plánema geažil čoahkkani bargojoavkku, mas ledje fárus Ohcejoga rektor-čuvgehusdoaimmahoavda Arja Alaraudankjoki, Ohcejoga sámelogahaga veahkkerektor Eeva Vallittu sihke Ulla Aikio-Puoskari, Nina Siltala, Anne Kirste Aikio ja Anni Näkkäläjärvi Sámedikkis. Vuosttas čoahkkima maŋŋá dollojuvvui dieđihandilálašvuolta Ohcejotnjálmmi skuvlaguovddáža oahpaheadjiide ja eará bargiide. Skuvlen- ja oahppamateriáladoaimmahaga bargit oassálaste ordneimiidda dáhpáhusbeavvi.

Tanja Sanilan vuonna 2010 suunnittelema tapahtumalogo näkyi Ulla Isotalon suunnittelemassa julisteessa. Julisteen pohjana oli Ivalon alakoululaisten askartelema kuva, joka voitti Saamelaisnuorten taidetapahtuman julistekilpailun Rovaniemellä 2010.

Tapahtuman juonsivat suomeksi ja pohjoissaameksi Titta Rasmus ja Mikke Näkkäljärvi. Titta Rasmus toimi myös loistavana esilaulajana, kun koko sali lauloi yhdessä Saamensuvun laulun tapahtuman aluksi. Kunnanjohtaja Matti Korkala avasi tapahtuman yhdessä rehtori Arja Alaraudanjoen kanssa, ja rokkibändi *Moivvas* eli Hilda Länsman, Oula Järvensivu, Minna Länsman, Joonas Naapanki ja Alpo Länsman esittivät kaksi biisiä.

LAJIT JA TAVOITTEET

Vuoden 2011 teemana oli tanssi valtakunnallisen Nuori Kulttuuri -teeman mukaisesti. Tanssikatselmuksen tuomareina toimivat tanssija Solgryn Bær Norjan Taanasta sekä muusikot Tiina Sanila-Aikio Inarista ja Anna Näkkäljärvi Utsjoelta. Tuomarit painottivat arvostelussaan erityisesti nuorten omaa panosta esitysten valmistamisessa.

Tanja Sanila jagi 2010 plänen dáhpáhuslogo geavahuvvui Ulla Isotalo plänen plakáhtas. Plakáhta vuodđun lei Avvila vuolleskuvlaohppiid duddjon govva, guhte vuittii Sámenuoraid dáiddadáhpáhusa plakáhttagilvvu Roavvenjárggas 2010.

Dáhpáhusa láidesteigga suoma- ja sámegillii Titta Rasmus ja Mikke Näkkäljärvi. Titta Rasmus maiddái jodihii čuoddjilis jienain lávluma, go olles sála rohttii ovttas Sámisoga lávlaga dáhpáhusa álggus. Gielddahoavda Matti Korkala ja rektor Arja Alaraudanjoki rabaiga dilálašvuoda, ja ohcejohkalaš rockjoavku Moivvas dahjege Hilda Länsman, Oula Järvensivu, Minna Länsman, Joonas Naapanki ja Alpo Länsman čuojahedje guokte bihtá.

ŠLÁJAT JA ULBMILAT

Jagi 2011 fáddán lei dánsa riikkaviidosaš Nuorra Kultuvra -temá mielde. Dánsungilvvu duopmáriin ledje dánsu Solgryn Bær Deanus Norggas sihke musihkkárat Tiina Sanila-Aikio Anáris ja Anna Näkkäljärvi Ohcejogas. Duopmárat deattuhedje árvvoštallamis erenoamážit dan, man olu nuorat ledje ieža oassálastán dánsunbihtáid dahkamii.

Utsjoella oli myös erilaisia työpajoja, joiden järjestämisestä vastasi Saamelaiskäräjien hallinnoima ja Anne Kirste Aikion vetämä Johti Nuorra –projekti. Aiheina olivat luova mm. luova askartelu ja hopeatyöt, kuvankäsittely, saamenpuvun pukeminen ja musiikki. Työpajojen ohjaajina toimivat Oula Järvensivu ja Alpo Länsman (bändipaja), Ailu Valle (rap), Tarja Länsman (kuvankäsittely), Anna Näkkäljärvi-Länsman (joiku ja tarinointi), Bigga Helena Magga (luova askartelu, Neeta Jääskö (hopeatyöt) sekä Anne Kirste Aikio (saamenpuku).

Ohcejogas ledje miehtá beaivvi iešgudetlágan bargobájit, maid ordnemis fuolahii Sámedikki Johti Nuorra –projeakta, jodiheaddjin Anne Kirste Aikio. Fáddán ledje ee. hutkás duodji ja silbabarggut, govagiedahallan, gákti ja musihka. Bargobájiid jodihedje Oula Järvensivu ja Alpo Länsman (band-bájit), Ailu Valle (rap), Tarja Länsman (govagiedahallan), Anna Näkkäljärvi-Länsman (luohti ja muitaleapmi), Bigga Helena Magga (duodji), Neeta Jääskö (silbabarggut) ja Anne Kirste Aikio (gáktegeavaheapmi).

Tapahtumaan oli kutsuttu kaikki saamelaislapset ja -nuoret sekä saamen kielen ja saamenkielisten luokkien oppilaat. Osallistuminen oli mahdollista myös koulujen ulkopuolella toimiville nuorille.

Saamelaisnuorten taidetapahtuman päätavoitteena on antaa nuorille tilaisuus omien taitojensa kehittämiseen, tarjota heille vuosittain mahdollisuus näyttää taitojaan myös muille ja saada innostavaa palautetta. Yhtenä tärkeänä tavoitteena on ollut aina myös lasten ja nuorten saamen kielen taidon ja saamelaisen identiteetin vahvistaminen. Lisäksi tapahtuma tukee merkittäväällä tavalla oppilaiden, opettajien ja vanhempien yhteistyötä.

OSALLISTUJAT JA LUKUJA

Tanssikilpailuun ilmoittautui lähes 100 lasta ja nuorta 14 eri kokoonpanossa. Innokkaimmat pitkämatkalaiset yöpyivät Utsjoen koululla voidakseen osallistua työpajoihin heti aamulla ennen tanssikilpailun alkamista. Työpajoihin olisi ollut halukkaita enemmän kuin aika ja tilat antoivat myöten. Suosituin pajoista oli hopeatyöpaja.

Yleisöä ja tapahtumaan osallistujia oli arviolta 350 henkeä. Saamen kielen ja saamenkieliseen opetukseen osallistuvien oppilaiden lukumäärään verrattuna taidetapahtumaan osallistuneiden lukumäärä oli hyvin korkea.

PALKINNOT

Kaikki kilpailuun osallistujat saivat osallistumistodistuksen muistoksi tapahtumasta. Saamelaiskäräjät jakoi stipendejä kannustukseksi tanssiharrastuksen jatkamiseen.

Stipendit saivat:

Sápmi salmiak –ryhmä, nykytanssi, sekä *Biret-Inga Pieski*, soolotanssi, Karigasniemen alakoulu, *Oarjánnieiddat* –ryhmä, nykytanssi, Enontekiön lukio,

Dáhpáhussii ledje bovdejuvvon buot sámemánát ja –nuorat sihke skuvllaid sámegiela lohkkit ja sámeluohkáid oahppit. Oassálastin lei vejolaš maiddá skuvllaid olggobealde doaibmi nuoraide.

Sámenuoraid dáiddadáhpáhusa válddoulbmilin lea fállat nuoraide dilálašvuoda ovddidit dáidduideaset, fállat sidjiide jahkásaččat vejolašvuoda čájehit dáidduideaset maiddá earáide ja oažžut movttiidahti árvvoštallama. Oktan dehálaš ulbmilin lea álot leamašan maiddá mánáid ja nuoraid sámegiela dáiddu ja sámii identitehta nannen. Dasa lassin dáhpáhus nanne mearkašahti mearis maiddá oahppiid, oahpaheaddjiid ja váhneiid ovttasbarggu.

OASSÁLASTIT JA LOGUT

Dánsungilvui almmuhuvvojedje lahka 100 máná ja nuora 14 sierra joavkkus. Viššaleamos guhkesmátkkálaččat idjadedje Ohcejoga skuvllas beassan dihtii oassálastit bargobájiide juo iddedis ovdal dánsunčájáhusaid álgima. Bargobájiide livčče leamašan eanet movttegis oassálastit go ledje áigi ja lanjat. Bargobájiin bivnuheamos lei silbaduodji.

Geahččit ja dáhpáhussii oassálastán nuorat ledje buohkanassii sullii 350. Sámegiela lohkkiiid ja sámeluohkáid oahppiid logu ektui oasseváldiid mearri lei hui allat.

BÁLKKAŠUMIT

Buot oasseváldit ožžo oassálastinduodaštusaid muitun dáhpáhusas. Sámediggi jugii nuoraide stipeanddaid movttiidan dihte sin joatkit dánsu.

Stipeanddaid ožžo:

Sápmi salmiak –joavku, modearna dánsa, ja *Biret-Inga Pieski* (solodánsu), *Gáregasnjárgga* vuolle-skuvla, *Oarjánnieiddat*, modearna dánsa, *Eanodaga* logahat,

Vuohču Ritmajoavku –ryhmä, etniset tanssit, Vuotson koulu,

Villasat –ryhmä, nykytanssi, Ivalon lukio sekä

Bohccostallit –ryhmä, etniset tanssit, Ivalon alakoulu.

Mainittujen ryhmien lisäksi katselmuksessa esiintyivät Muzehat ja The Kids Karigasniemeltä, Geishat, Nauhattaret ja Systema Utsjoelta sekä Skä´mm Sevetti-järveltä. Nuorgamin kaksi ryhmää Njuorggán sekä Áron ja Juuso eivät valitettavasti voineetkaan esiintyä, vaikka olivat ilmoittautuneet.

Ivalon alakoulun Bohccostallit –tanssiryhmä valittiin edustamaan saamelaisnuoria valtakunnallisessa MOVES -tanssitapahtumassa, joka järjestettiin Oulussa 20.–22. toukokuuta. Oulun tapahtumaan osallistuivat myös Ivalon lukiolaisten Villasat -ryhmä. Bohccostallit, joka oli saanut idean tanssiinsa jakutialaiselta *Sykkys* -tanssiryhmältä Inarissa Ijahis idja -tapahtumassa 2010, palkittiin Oulussa kunniamaininnalla.

Vuohču Ritmajoavku, etnikkalaš dánssat, Vuohču skuvla,

Villasat, modearna dánsa, Avvila logahat sihke

Bohccostallit, etnikkalaš dánssat, Avvila vuolleskuvla.

Dáid lassin dánsungilvui oassálaste Muzehat ja The Kids Gáregasnjárggas, Geishat, Nauhattaret ja Systema Ohcejogas sihke Skä´mm Čeavetjávrris. Njuorggáma guokte joavkku Njuorggán sihke Áron ja Juuso eaba váidalahtti gal beassange dán vuoru čájehit dáidduideaset, vaikka joavkkut ledje almmuhuvvon fárrui.

Avvila vuolleskuvlla Bohccostallit -joavku välljejuvvui ovddastit sámi nuoraid riikkaviidosaš MOVES -dáhpháhusas Oulus miessemánu 20.-22. beaivvi. Oulu dáhpháussii oassálaste maiddái Avvila logahaga joavkku Villasat.

Bohccostallit, geat ožžo idéa iežaset dán sui jakutialaš Sykkys –dánsoavkkus Anáris Ijahis idja -dáhpháhusas 2010, oaččui Oulus gudnemáinnašumi.

*Raporta Anni Näkkäljärvi ja
govat/kuvat © Sámi Musea Siida/Aile Aikio
ja Hannu Kangasniemi/Sámediggi*